

ZPRÁVY A INFORMACE
ZE
SUKORAD

Vydává Obecní úřad
S u k o r a d y

Ze současnosti
i z minulosti

Ročník VII
Číslo 2
Březen 2010

Velikonoční čas

Velikonoce se kvapem blíží a možná není tak úplně od věci si připomenout, jaké zvyky se k těmto svátkům pojí.

Sazometná středa

- Středa před Božím hodem velikonočním. Říkalo se jí škaredá, černá nebo sazometná, protože se vymetaly komíny. Podle lidového obyčeje se nesmíte škaredit a mračit, jinak se budete mračit po všechny středy v roce.

Zelený čtvrtek

- Pekly se jídáše, pokud se jedly potřené medem, měly být pro zdraví.
- Nemá se o Zeleném čtvrtku nic půjčovat a s nikým se nehádat, aby se Vám všechny hádky vyhýbaly a naopak peníze si k Vám cestu našly.

Velký pátek

- V tento den se nesmělo nic půjčovat, protože půjčená věc by se mohla očarovat. Věřilo se hodně na čarodějnice a uhranutí.
- Nepracovalo se na poli ani v sadu, aby se nehýbalo zemí, nepralo se prádlo, protože by se prádlo namáčelo místo do vody do Kristovy krve.

Bílá sobota

- Někde se uhlíky dávaly za trám do domu, aby ho chránily před požárem.
- Na Bílou sobotu se také uklízelo, bílilo. Pekly se mazance i velikonoční beránci, pletly se pomlázky z vrbového proutí a nebo vázaly březové metličky a zdobila se vajíčka.

Boží hod Velikonoční

- Ve východních Čechách dal hospodář kus svěceného mazance, vejce a víno poli, zahradě a studni, aby byla úroda, voda a dostatek ovoce.

Velikonoční pondělí

- Toho dne je pomlázka, velikonoční hodování. Chlapci chodí dům od domu za děvčaty se spletenými pomlázkami většinou z vrbového proutí zdobené stuhami. Šlehají dívky a vinšují, za to dostanou malovaná vajíčka.

Informace OÚ, ... aneb co se u nás na vsi děje

Obecní úřad v Sukoradech oznamuje že 24. března 2010 v 19.00 hod je svoláno veřejné plenární zasedání obecního zastupitelstva místo konání – sál obecního úřadu

Program:

- Schválení účasti na vybudování datového centra Hořice
- Schválení smlouvy o převodu státních pozemků na obec
- Schválení smlouvy s Královéhradeckým krajem (SUS) – vodovodní přípojky
- Zpráva o stavu dotačních titulů
- Schválení účasti a složení podílu v MR Podchlumí za stan
- Info ke svozu odpadů
- Info k jízdám řádům
- Diskuze

2. Informace – vodovodní přípojky**3.3.2010**

Na veřejném jednání zájemců o vodovodní přípojky v obci Sukorady 3.3.2010 s budoucím provozovatelem vodovodu - Veolie (Královéhradecká provozní - KHP a.s. Nový Bydžov - p. Kraus) a stavební firmou Stavoka Kosice (ing. Orendáš, ing. Nosek) byly projednány tato body :

- P. Kraus z firmy Veolia seznámil přítomné s obchodní politikou jejich firmy a popsal způsob jak bude probíhat realizace jednotlivých přípojek. V souvislosti s obchodními podmínkami odběru odkázal zájemce o bližší prostudování na web jejich společnosti www.khp.cz, kde jsou uvedeny i aktuální ceny za dodávku vody.
- Dále byl dohodnut tento postup :
 - o OÚ Sukorady vyřídí Územní souhlas (popř. Ohlášení stavby) pro občany, kteří podepsali souhlas (plnou moc) pro zastupování v této věci. Ostatní mají možnost si projekt (pokud požádali o jeho zpracování) vyžádat na OÚ Sukorady do 30.4.2010
 - o Zájemcům o přípojku pošle (dle seznamu od OÚ Sukorady) Veolie (KHP a.s.) návrh smlouvy s jednotkovými cenami prací a materiálu. Občané se do konce dubna 2010 dostaví k podpisu Smlouvy o dodávce vody do sídla Královéhradecké provozní do Hradce Králové. do 30.4.2010
 - o Firma Stavoka od 1.5.2010 v rámci budování hlavního potrubí vodovodu realizuje jednotlivé stavební úseky povolené SÚS a Dopravním odborem města Hořice (cca do 50 m), s upřednostněním úseku silnice II.tř. č.326 do 31.10.2010
 - o Firma Stavoka dle předané dokumentace k vodovodním přípojkám provede kalkulaci zemních prací (protlaky a překopy) občanům, kterých se tyto práce dle Projektů přípojek týkají a seznámí s cenou jednotlivé majitele nemovitostí. Ti písemně souhlas s touto cenou potvrdí a před zahájení prací na jejich přípojce cenu uhradí. do 30.4.2010
 - o Firma KHP provede v jednotlivých úsecích dle postupu stavby hlavního potrubí montáž odboček z hlavního řádu u těch občanů, kteří budou mít podepsanou smlouvu o dodávce vody a firma Stavoka protlaky pod silnicí popř. překopy chodníků na hranice pozemků jednotlivých občanů dle dokumentace přípojek. KHP je následně kompletně vystrojí tak, že bude možné finální zhutnění podkladu vozovky v realizovaném úseku.
 - o Investor (majitel nemovitosti) má možnost na vlastním pozemku provést zemní práce svépomocí popř. objednat si tyto práce např. u firmy KHP a.s. .
 - o Veškeré vystrojení (vodoinstalační materiál) a s ním související montážní práce v úseku Hlavní vodovodní řád – vodoměr dodává firma KHP a.s.

Vítání í jara a kytička pro babičky

V posledních letech se stalo dobrou tradicí, že začátkem března si sukoradské děti připravují básničky a písničky, kterými k příležitosti Mezinárodního dne žen těší babičky a navozují jarní náladu. Tak tomu bylo i letos, kdy se v neděli 7. března v sukoradské hospodě konalo příjemné setkání. Sukoradští předškoláci a mladší školní děti přítomným babičkám zarecitovaly a zazpívaly, za což se jim dostalo zasloužené sladké odměny. Babičky se potěšily vystoupením dětí a za chutného občerstvení měly příležitost si popovídat.

Po letošní - po letech zase opravdové "ladovské" - zimě, která svou bohatou sněhovou nadílkou potěšila milovníky zimních sportů, ale i potrápila motoristy, se už všichni těšíme na příchod jara a sluníčka. Tak ať už rychle začne hřát, ať už ze země vykouknou sněženky a krokusy a my můžeme jít obhlížet zahrádky. Vždyť plánů máme na letošní sezónu určitě dost!

Plán kulturních akcí

24. duben – 38. ročník pochodu "O Žižkův štít" - organizuje se hromadný start Sukorad !!!

30. duben – tradiční "Sukoradský slet čarodějnic"

19. červen – Sjezd rodáků Sukorad

Výběr z programu hořického Biografu na Špici

23.3. a 24.4. Alenka v říši divů

31.3. Avatar

9.4. Dešťová víla

Program Jiráskova divadla v Novém Bydžově

26. března – III. divadelní ples

28. března – Vrány (divadelní soubor Jirásek)

30. března – Poslední léto (divadelní soubor Právě začínáme)

6. dubna – Dohazovač (Divadlo Palace Praha)

18. dubna – Vodník Mařenka (divadelní soubor Maska)

21. dubna – Ta naše písnička česká (soubor Zdeňka Černožuz)

Přinášíme několik fotografií z akcí, které se v uplynulých týdnech konaly v rámci pátečních setkání dětí, organizovaných Pavlíkem Štovičkem.

Pekáčování v Lískovicích
Bezva sních, prima kopec a spokojené děti

Plavání v hořickém bazénu

Dovádění ve vodě a závody, výsledková listina: *starší žáci 1. místo: Terezka Štovičková, 2. místo: Gabča Stuchlíková a Niels van der Meer, mladší žáci: 1. místo: Pěťa Stuchlík a Jinke van der Meer, 2. místo: Lenička Drahá*

TIP: vždy poslední pátek v měsíci jednotné vstupné do bazénu za 30,-Kč/hod.

V archivu za sukoradskými kováři.

Slovo pokrok je zejména v poslední době velice frekventovaným slovem, neboť nezadržitelný běh času s ním jde stále ruku v ruce. Pokrok pak mění mnohé do podoby, která musí vyhovovat současné potřebě a to v celé společnosti ať je to ve městě nebo na vesnici. Pronikavější změny prodělala a prodělává zejména vesnice. Podíváme-li se na profesní složení vesnice v první polovině 20. století a nyní, vidíme zásadní změny v pracovním uplatnění lidí žijících na vesnici. Nejen že většina obyvatel odjíždí za prací mimo, ale i změna ve skladbě poskytovaných služeb na vesnici je zásadní. Jmenovat můžeme kováře, sedláře, koláře, bednáře, pekaře, mlynáře, ševce, krejčího, to jsou řemesla, která nám vymizela. Namísto toho vidíme nabídky různých servisních služeb, jak v motorizmu tak elektronice, prostě služeb které vyžaduje současnost. Potřeba si je vyžádala a výše jmenovaná řemesla postupně, obrazně řečeno vyhynula. Jako příklad můžeme uvést Bařa, který obyčejného ševce nahradil průmyslovou ševcovinou. U kovářů si svoje místo uhájila pouze kovařina umělecká, ale klasickou kovařinu nahradilo strojírenství a pod. Tedy tlak nových technologií, změny ve výrobním procesu i zájem spotřebitelů o jiné výrobky jsou těchto změn příčinou.

Pryč jsou časy, kdy život bez kováře na vesnici byl téměř nemyslitelný. Tehdy veškerá práce se železem, ať se týkala hospodářského vybavení nebo domácností, byla záležitostí kováře. Kovář byl nenahraditelný, nepostradatelný. Vesnice byla v těch dobách hodně soběstačná, na rozdíl od dnešní doby. V té době si vesnický člověk hodně věcí životní potřeby vyráběl sám, nebo za pomoci místních řemeslníků. Práce se dřevem mu byla vlastní a svépomocí si dokázal postavit dům, vyrobit šindel nebo došky na jeho pokrytí, zhotovit jednoduchý nábytek a věci pro denní potřebu. Horší to bylo s opracováním železa. To nedokázal již každý. K tomu bylo zapotřebí nejen ovládat toto řemeslo s odpovídajícím fortelem, ale mít i potřebné vybavení a materiál. Proto kovář byl považován za osobu nenahraditelnou, požívající úctu i respekt, o čemž svědčí i četné lidové písně o kovářích. Budova kovářny ve vsi bývala budovou význačnou a

do současnosti se v některých obcích zachovaly jako technické památky, kupříkladu v Sobčicích nebo v Kalu.

První zmínka o kovárně se nachází v gruntovní knize sukoradské, v zápise u domku číslo 21 z roku 1744. V uvedeném roce domek a místo odkoupil s povolením vrchnosti, od obce Václav Vávra, s tím, že na tomto místě zbuduje obecní kovárnu. Domek se nacházel v místě mezi nynějšími čísly 20 a 39. O dalším osudu kovárny však již není žádná další zmínka. Konkrétnější zpráva pochází z roku 1790, kdy se zastupitelé obce a sousedstvo obce sukoradské rozhodli postavit z prostředků obce kovárnu. Tuto pak mistru ovládajícímu kovářské řemeslo odprodat. I stalo se tak a v roce 1790, kdy byla kovárna uvedena do provozu. Ke kovárně pak ještě patřila zahrádka a 4 korce polí. Toto stavení dostalo číslo 26 a do dnešních dnů se ho část zachovala.

Prvním kovářem v této nové kovárně se stal František Ponikelský. Kupní smlouva obsahovala závaznou podmínku, že při dalším prodeji bude kovárna prodávána zase jenom rodině kovářů. O prozíravosti zastupitelů i občanstva nelze v tomto případě pochybovat. Pro lepší vykreslení celého aktu je uvedeno znění pořízeného zápisu: „Dnes níže psaného roku a dne stal se trh dobrovolný a pravý mezi Francem Ponikelským kovářem jakožto kupujícím z jedné a obcí neb společným sousedstvem jakožto prodávajícím strany druhé, na ten a takový způsob. Ujal jest a koupil nadjmenovaný Franc Ponikelský od obce respektive společného sousedstva Sukoradského ve vsi Sukoradech nově vystavěný grunt neb kovárnu k svému a svých dědičnému a plnomocnému užívání a vládnutí za sumu 105 kop. To však právo sobě obec a společné sousedstvo Sukoradské zanechává, že kdyby dnes nebo zítra tato kovárna by do prodeje přijít měla, ona žádnému jinému nežli zase kováři prodána býti může.

Jenž se stalo u práva a u společnosti obce Sukoradské dne 15. června 1790.

Zmíněná podmínka obce a sousedstva byla pak skutečně respektována, neboť další zápis o změně majitele zní takto. „ Zápis Matěje Matějů. Dnes níže psaného dne a roku koupil s vůlí

vrchnostenského úřadu, Matěj Matějů, kovář, od France Ponikelského kovářnu Nr. 26 se vším stavením a kovářským náradím jakož i také se 4 korci rolí, které kdy kovárně od obce dány byly. Stalo se tak v Sukoradě dne 24. dubna 1805“. I zde byla na závěr zápisu položena podmínka, že dalším kupujícím může být pouze a jenom kovář. Do Sukorad se přistěhoval pravděpodobně z Podolib. V kovárně pod číslem 26 žil se svojí manželkou Kateřinou a jedenácti dětmi. Jedním z těchto dětí byl i syn Václav Matějů, který se po otci stal dalším nastupujícím kovářem v Sukoradech.

V roce 1836 vystřídala kovářský rod Matějů další kovářská rodina a to rodina Šafků. Kovářský mistr František Šafka přišel ze vsi Třebnouševy, jako jeden z členů starousedlého kovářského rodu Šafků. Ze zápisu se dozvíme, že Václav Matějů, syn Matěje, prodal pod číslem 26 ležící kovářnu s veškerou výstavností, dále zahrádkou a přidanými 4 korci pole a s ponecháním kovářského náradí. Že vybavení kovářny již v tehdejší době bylo početně bohaté o tom svědčí seznam, jako součást předávacího protokolu. Podrobnost svědčí i o uznávané hodnotě. Názvy jsou ponechány v původním znění, některé nepotřebují překlad, jiné ano a některé ponechme znalosti odborníka. Takže seznam obsahoval: 1 kovadlo, 1 rohatina, 1 šraubštuk, 9 dobrých kladiv malých a prostředních, 1 hřebovnu na špalku, 8 kladiv malých chatrných, 3 velká kladiva, 1 malé kladivo hvězda, 3 kleště plechové dobré, 3 kleště vohňové dobré, 2 kleště sekerní chatrné, 6 hřeboven, 1 velká hřebovna, 1 kulvečna, 1 plechovna, 3 šnajdejzny, 1 premz, 1 řebříček, 1 ramajzlík, 3 rauchčikle velký a 1 malý, 1 kladivo kovací, 1 struh, 1 kleště, 1 negtazna, 1 dláto půlkulaté, 1 dláto rovné, 1 locherník, 1 vejražka za sumu 891 zl.36 kr. Majitelem se tedy stal František Šafka. V roce 1851 převzal celou živnost syn František, s manželkou Kateřinou, dcerou Jiříka Drobného z Lískovic. Měli pět dětí a jeden z nich opět František narozený 1845, se stal roku 1880 posledním sukoradským kovářem z rodu Šafků. Kovářské řemeslo v rodě Šafků ale mělo pokračovatele, neboť jeden z jeho synů Václav, se stal kovářem v Chomuticích a další syn krátkodobě kovářem v Bříšťanech. Ten však brzy kovářnu prodal kováři Bráhovi. Sám pak odešel za svým synem na Doubravu, který tam rovněž provozoval kovářské řemeslo.

Přibližně v té době, to je v roce 1885 odkoupil od hajného Josefa Stuchlíka stavení číslo 13 Václav Imlauf s manželkou Annou, rozenou Macnarovou. V roce 1900 zde tento Václav Imlauf postavil další kovárnu kterou vybavil zařízením, které mu prodal končící kovář František Šafka z čísla 26. Jejich dcera Anna se pak provdala za kováře Františka Šmída z čísla 56. Kovárna však svojí kapacitou asi nestačila pokrýt potřeby obce, neboť kronika uvádí, že kovářské práce pro Sukorady poskytoval i kovář z Bašnic a kovář z Lískovic.

Teprve v roce 1930, Václav Kracík pocházející z Lodína, postavil zcela novou kovárnu i s obydlím, která vyhovovala potřebě obce a naopak začala poskytovat služby i mimo obec. Stavení a kovárna dostaly číslo 80 a v přebudované podobě stojí na původním místě.

Václav Kracík byl kovářem i podkovářem par excellence. Svoji dílnu postupně modernizoval, kdy vedle kovářiny se v dílně objevily motorová výheň, bruska, buchar, později svářečka a soustruh. V druhé polovině 20. století pak přestala kovářina postupně jako samostatné řemeslo existovat.

